

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoP/12/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815211347
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8815211347.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej vo veci starostlivosti súdu o mal. W. Y. D., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny D. nad U., dieťa matky I. Y. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. T. XXXX/XX, XXX XX D. nad U., právne zastúpená JUDr. Janou Šándorovou, advokátkou so sídlom Kuznányho 57, 040 01 Košice a otca I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. R. D. XXX/XX, XXX XX U., právne zastúpený JUDr. Kristínou Piovarčiovou ml., advokátkou so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice, za účasti Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou, so sídlom Nám. slobody 5, 093 01 Vranov nad Topľou, o návrhu matky na zmenu osobnej starostlivosti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P 176/2016-127 zo dňa 29. novembra 2016, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom návrh matky zamietol. Ďalej určil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.
2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 26, § 36, § 62 odsek 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“).
3. Vychádzal zo zistenia, že matkou požadovaná zmena (t.j. zverenie mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti matky) nie je v záujme maloletého dieťaťa. V súčasnosti je mal. dieťa zverené do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Mal. W. navštevuje základnú školu v mieste bydliska a to vo D. nad U., avšak nemá problém s dochádzaním do školy z miesta bydliska otca, čo potvrdila aj sama. Maloletá dosahuje v škole výborné výsledky, takže striedavá starostlivosť sa neodráža negatívne na jej študijných výsledkoch. Vhodné podmienky na bývanie má vytvorené v domácnosti otca aj matky. Je citovo naviazaná na oboch rodičov. Otec aj matka sa o ňu riadne starajú a zabezpečujú jej všetky potreby pre jej priaznivý vývin. Od poslednej úpravy rodičovských práv a povinností nedošlo na strane maloletej a ani na strane rodičov k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu súdneho rozhodnutia. Doterajšia úprava rodičovských práv a povinností je realizovaná v záujme dieťaťa.
4. Proti rozsudku podala včas odvolanie matka. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie rušil. Uviedla, že vyjadrenia kolízneho opatrovníka a zástupcu OP nemajú oporu v žiadnom zo získaných a vykonaných dôkazov. Pre spoľahlivé zistenie skutkového stavu nie je možné vychádzať iba z vyjadrenia maloletej. Tá je totiž pod silným psychickým vplyvom otca a jej vyjadrenia prezentujú vôľu otca. Počas pojednávania sa matka snažila tieto skutočnosti preukázať a za tým účelom navrhla znalecké dokazovania, čo však súd zamietol. Pokiaľ by na strane maloletej, prípadne na strane matky nedošlo k podstatnej zmene pomerov, nepodala by matka návrh na zmenu osobnej starostlivosti. Zmena bydliska a začatie navštevovania základnej školy sú veľmi podstatné zmeny pomerov.

5. K odvolaniu matky podala vyjadrenie Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou. Uviedla, že odvolanie matky nie je dôvodné, pretože rozsudok vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu. Na pojednávaní neboli dokazovaním zistené také skutočnosti, ktoré by vzbudzovali čo len pochybnosti o správnom a vhodnom striedavej starostlivosti.

6. K odvolaniu matky podal vyjadrenie otec. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok. Uviedol, že odvolacie námietky matky sú totožné s jej obranou pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd dôkladne zaoberal a vyporiadal v dôvodoch napadnutého rozhodnutia. Nebola preukázaná podstatná zmena pomerov na strane rodičov a ani dieťaťa odôvodňujúca zmenu súdneho rozhodnutia.

7. K odvolaniu matky podal vyjadrenie kolízny opatrovník. Žiadal, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok. Nesúhlasil s vyjadrením matky, že vyjadrenie maloletého dieťaťa nebolo slobodným vyjadrením dieťaťa, ale iba prezentovaním vôle otca. Maloleté dieťa vzhľadom na svoj vek a mentálnu vyspelosť vyjadrilo svoj názor slobodne, spontánne a úprimne. Pohovor sa realizoval za prítomnosti matky, pretože dieťa si to prialo a nemalo najmenej zábrany opakovane vysloviť svoj názor. Matke vysvetlilo, že ak by nebolo s otcom, bolo by smutné a platilo by to aj v opačnom prípade. Zmena pomerov na strane dieťaťa ako je zmena bydliska a zmena školy nie je pre dieťa takou prekážkou, ktorá by jeho denný režim narúšala.

8. Dňa 30.01.2017 došlo na súd prvej inštancie podanie matky označené ako novoty v odvolacom konaní. Uviedla, že nechala vykonať znalecké skúmanie. Predložila tiež znalecký posudok z odboru psychológie, pričom uviedla, že bez svojej viny nemohla tento dôkaz uplatniť pred súdom prvej inštancie.

9. K vyjadreniu otca podala vyjadrenie matka. Uviedla, že mal. W. už vie vyjadriť nejaký názor, avšak tento názor nie je jej vlastným názorom, ale naopak názorom prevzatým od inej osoby (jej otca). Navrhla aby odvolací súd napadnutý rozsudok vrátil súdu prvej inštancie aj za účel posúdenia prípadnej zmeny striedavej starostlivosti v modely striedania vo frekvencii po týždni, aj keď preferuje zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti.

10. K podaniam matky podal vyjadrenie otec. Uviedol, že novoty v odvolacom konaní uvedené matkou potvrdzujú závery súdu prvej inštancie. Znalecký posudok považuje za neúčelný a nevhodný dôkaz. Znalčka neuviedla žiadne závažné zistenia, ktoré by vyhodnotili striedavú starostlivosť ako rozpornú s najlepším záujmom dieťaťa.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na odvolanie podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok, konanie ktoré mu predchádzalo ako aj vyjadrenia účastníkov konania v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 C.s.p. a nasl. a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné. Odvolací súd rozhodol o odvolaní postupom podľa ustanovenia § 385 C.s.p. v spojení s ustanovím § 387 C.s.p..

12. Súd prvej inštancie mal dostatočným spôsobom osvedčené okolnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu matky, skutkový stav zistený v primeranom rozsahu, vec správne právne posúdil a správne vo veci rozhodol.

13. Odvolací súd sa v celom rozsahu so závermi súdu prvej inštancie stotožňuje, na tieto poukazuje.

14. Na zdôraznenie správneho rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj k odvolacím námietkam odvolací súd uvádza nasledovné:

15. Podľa ustanovenia § 24 odsek 1 ZoR, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa odseku 3, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa odseku 4, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

16. Podľa ustanovenia § 26 ZoR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

17. Podľa ustanovenia § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že k poslednej úprave osobnej starostlivosti došlo rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 8P/43/2013-22 zo dňa 03.07.2013 (právoplatné dňa 23.09.2013), ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, ktorou bolo mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti oboch rodičov.

19. Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, sú:

- jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov,
- lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov,
- spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa,
- záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (zdôrazňujeme, že predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba),
- súhlas aspoň jedného z rodičov so zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

20. V priebehu konania bolo preukázané, že v danom prípade sú naďalej splnené podmienky na výkon striedavej osobnej starostlivosti. Striedavá osobná starostlivosť funguje.

21. Súd musí pri všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností, teda nielen pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd musí dbať o to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

22. Záujem dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

23. Z vyjadrenia mal. dieťaťa jednoznačne vyplýva, že takáto úprava starostlivosti jej vyhovuje a nechce na nej nič meniť. Mal. W. má vytvorené podmienky na výkon osobnej starostlivosti u oboch rodičov. Obaja rodičia sa jej náležite venujú a ako k matke, tak aj k otcovi má vybudovaný silný citový vzťah. Z vykonaného dokazovania je tiež zrejmé, že striedavá osobná starostlivosť nemá negatívny vplyv na mal. dieťa. Napriek tomu, že maloletá navštevuje základnú školu vo D. T. U., nemá problém do nej dochádzať z bydliska otca, ktoré je v U.. Napriek tomuto cestovaniu dokonca dosahuje výborné školské výsledky.

24. Je síce pravda, že od poslednej úpravy osobnej starostlivosti ubehli viac než tri roky, tento model však bez problémov funguje doteraz. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že mal. W. si na striedavú osobnú starostlivosť navykla do takej miery, že v prípade zverenia iba do osobnej starostlivosti matky by jej bolo za otcom smutno a chýbal by jej. Maloletá si tiež veľmi rozumie s otcovou partnerkou. Vykonaným dokazovaním sa teda nepotvrdilo, aby u rodičov, či u maloletej došlo k takej zmene pomerov, že by striedavá osobná starostlivosť prestala spĺňať svoju funkciu, či nebola v záujme dieťaťa.

25. Čo sa týka odvolacej námietky matky, že vyjadrenie maloletej bolo v skutočnosti prezentovanie vôle otca k tomuto odvolací súd uvádza, že v záujme objektívneho posúdenia veci vo všetkých konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa, je dôležité zistiť názor dieťaťa, ktorému musí byť venovaná náležitá pozornosť, vychádzajúc z Dohovoru o právach dieťaťa, ako i zo zákona o rodine. V danom prípade sa názor maloletej zisťoval mimo pojednávacej miestnosti, prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Nebolo žiadnym spôsobom preukázané, aby maloletá W. pri pohovore neprezentovala svoju vlastnú vôľu, ale vôľu otca. Pri pohovore bola dokonca prítomná samotná matka a nie jej otec.

26. Majúc na zreteli vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd s osvojením si dôvodov napadnutého rozsudku tento ako vecne správny potvrdil (§ 387 odsek 1 C.s.p.).

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).